

Samuel Bohl Daniel Kinenus

Disputatio Quarta Pro Ministerio Sensus In Scriptura Sacra Ex Accentibus

Rostochii: Kilius, 1636

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn739701479>

Druck Freier Zugang

Vert.: J. Babacelis, Disp. I.
N. Jüngius, Disp. II.
P. Hermannides, Disp. III.
D. Kruanus, Disp. IV.
M. Marci, Disp. V.
P. Wregius, Disp. VI.

L. Bohl.

R. U. Theol. 1636.
1637.

Contenta:

- ① J. Bohl: Proseminium
- ② J. Schaeffer: Kisp. I.
- ③ H. Jünger: Disp. II.
- ④ P. Hermannides: Disp. III.
Pro ministerio 1637
- ⑤ D. Kinanus: Disp. IV.
Pro ministerio 1636
- ⑥ A. Maici: Disp. V.
Pro ministerio 1637
- ⑦ P. Wacqius: Disp. VI.
Pro ministerio 1637

DISPUTATIO QVARTA
PRO MINI-
STERIO SENSUS IN
SCRIPTURA SACRA
EX
ACCENTIBUS,

Quam

D. O. M. A.

PRÆSIDE

M. SAMUELE BOHL,

Gryphenberg, Pomer.

In Academia Rostochiensi examinandam

publicè proponit

DANIEL KINENUS

Mündâ Brunsv.

Habebitur in Auditorio majori ad diem 3. Decemb.

horâ antemeridianâ.

ROSTOCHII,

Excudebat NICOLAUS KILIUS, Academ. Typogt.

ANNO clō. lxx. xxxv.

1636

DISPUTATIO QUARTA
PROMINI
STERIO SENSUS IN
SCRIPITURA SACRA
EX
ACCENTIBUS
D. O. M. A.

BOHN
OFFIC.
I. Academiae Rostochiensis
DANIEL KINBUS
Munda Brunsv.
Librarium in Auditorio ad portam hinc & inde
ROSTOCHII
Excudebat Nicolaus Kellner, Academiae Typographus
Anno clari. 1734

I.

Verbum promissionis factum à DEO per os
 Elia: ושמתי כרכי שמשותיך ושעריך: דאכנו אקרה וכל גבורך לאכנו הפץ
 concernit omnes, & præsertim studiosos
 Scripturæ Sacræ. Non video enim, cur
 magis, mediante illuminatione Spiritus S.
 nos dici possimus למורייהו/ quam si ex
 sola scriptura sacra fidem nostram robore-
 mus, & magisterium Spiritus S. sanctè veneremur. Adeo autem
 veneranda est Spiritus S. institutio, ut nihil hæc præceptorem di-
 cere sine causa opinari, scribere sine necessitate mentiri præsuma-
 mus. Scripsit hoc æternum Numen, ut legeremus, docuit ut di-
 sceremus. His permotus cepi quærere causas apiculorum, quos nos
 dicimus accentus, & deprehendi eos inservire sensui. Tribus dispu-
 tationibus evincere id laboravi, jacta jam est alea, non ergo prius
 erit subsistendum, quam eum quod quærimus, invenisse nos rectè
 asseverare, poterimus. Tu æterne DE I Spiritus scrutinio nostro
 ipse præside, duc nos in viam veritatis, ut tuam veritatem tandem
 tantum exoculari discamus.

2. In priori disputatione proponebam, cuinam sensui inser-
 viat Atnach cum Zakephkaton & ducibus & ministris inferiori-
 bus, jam venio demonstratum quod eidem sensui idem imperator &
 rex cum ducibus superioribus, operam suam ratione sensus com-
 munitatis addicant, qui in speciebus suis tam accuratè per ministros
 distinguitur, ut vel ex hoc principio solo divinitatem hisce apicu-
 lis tribuere non verear. Memini autem in priori disputatione pro-
 misisse me, aliquot regulas ibidem deficientes, scribebam illa tu-
 multuarie, credebam enim multas meas chartas necessariò etiam
 multas adhuc continere regulas, verum dum eas exscribendas re-
 assumo, video in optima forma priorem disputationem totam na-
 turam inferiorum ducum exhaustisse, modò unicam adhuc, quam
 VI. dico, regulam addidero.

A 2

Regula

Regula VI.

3. Nomen concrefcens ftans in regimine, vel quafi, habet zakephkaton, quando genitivus ejus concrefcens, immediatè trahit ad fe Atnach.

Concrefcens nomen dico quod fit duorum accentuum dominus, ut, *In anno secundo, Annus hinc concrefcit cum secundo.* Sic & Genitivus concrefcens, *Mefia filii David* ubi, *Mefia*. Genitivus concrefcit cum *filii David*, quæ omnia tam rudi Minerva delirio, ut inde mens mea rectè percipiatur: Exempla sunt obvia, pauciffima adfcribo Gen. 5. 1. ספר זך ספר ubi ספר concrefcit cum זך Num. 19. 14. אַתָּה תֹּרֶה. ubi ex accentu vocem ellypticos absentem reafsumendam esse docemur, & inprimis non neccffarium esse strictè ponere Genitivum, modò materia in Genitivum ritè refolvì queat, unde, *vel quafi*, fuprà addere debui. Daß iß die gebräuchliche Wirkung eines in der Hütten fterbenden Menschen. Num. 4. 24. וְאֵת עֲבֹדָתָּהּ Levit. 14. 32. אַתָּה תֹּרֶה, qui locus, alias extra Genitivum voces, testatur huic regulæ fubjacere, ut & תֹּרֶה ponat in regimine, quo ipfo fanè non recurrendum erit ad regulam illam Grammaticorum, quod forma constructa veniat pro Etymologica, & econtrà. Dum enim ea dicis, teneris etiam dare rationes, Dan. 1. 1. בשנת שלוש 2. Sam. 3. 3. וּמִשְׁנֵהוּ כֹּל אֶבֶן 5. הַשִּׁשִּׁי וְהַשְּׁעֵרֹוֹת 1. Reg. 4. 28. וְהַשִּׁשִּׁי וְהַשְּׁעֵרֹוֹת 1. Reg. 15. 9. וְהַשִּׁשִּׁי וְהַשְּׁעֵרֹוֹת 1. Reg. 15. 37. Num. 29. 4. Ex quibus locis liquet etiam Dativum, quatenus gignitur accipienti seu habenti, vicem Genitivi obire.

4. Hæc sunt quæ ad priorem difputationem adhuc pertinent, jam cum DEO ad duces superiores, & dari iterum peto Atnach, ut ego dem zakephkaton: Congeries autem vocum, & constitutio syllabarum, duces superiores inducit, concrefcencia multorum in tali vel tali versu unius naturam induentium urget nos ab inferioribus ad superiores ascendere duces & servos, eum autem ordinem servabo. הִי, quem in priori felegi.

5. In qua prima regula agebat de propositione repetita, ea hinc etiam valet. Nam propositio talis repetita, habet se ut Zakephkaton & Atnach. Repeti autem dicitur etiam, cum pars ejus secundum incisum occupat, ita ut complementum quærendum fit in primo inciso & nonnunquam in versu præcedenti v.g. Mal. 4. 6. כְּנִים

וְהָשִׁיב לִבְאֲבֵית עַל־בָּנוֹם Elias reducet cor patrum ad fi-
 lios, alterum incisum, וְלִבְכָּנוֹם עַל־אֲבוֹתָם Elias reducet cor
 filiorum ad patres suos. Elias quaritur in versu præcedenti, *redu-*
cet in inciso primo. Hujus generis propositiones solent testari de
 identitate subjecti agentis. Idem ergo est, qui patres convertit, ac
 qui filios, si על cum Judæis per *cum* explices. Vel, ut ego puto, unus
 idemq; est qui incipiebat docere plus valere dilectionem, quàm
 traditionem; על enim significat *cum*, at in illis locis, ubi exulare
 potest obscuritas & ambiguitas, quod sedulo providit Spiritus S.
 Exempl. Genes. 1. 27. וְיִבְרָא Exod. 40. 4. וְהִבְאֵת Levit. 3. 9. וְהָיָה
 Num. 20. 15. וְיִרְדֵּי Deut. 15. 10. נָתַן Cant. 2. 12. וְהַנְּעָנִים v. 13.
 וְהָאֵנָה Ruth. 2. 18. וְהָשִׁיב Thren. 4. 3. וְגַם v. 7. וְזָכוּ v. 8.
 וְהָאֵנָה v. 17. עַר Esth. 2. 17. וְיִאֲחַז Eccles. 10. 10. וְיִשָּׁב v. 11.
 וְיִשָּׁב & c. quorum primum exemplum duas propositiones primo
 inciso includit, quæ uni in tali positu æquipollent *Josua reversus*
capiebat Zur & c. Sed de his amplior dicendi materia suppedita-
 bitur mihi, cum has duas disputationes, tertiam dico & quartam,
 collaturus sum. Judic. 20. 41. וְיִאֲחַז 1. Sam. 17. 3. וְפָלְשְׁתִּים 2. Sam.
 3. 22. וְהִנֵּה v. 39. וְיִאֲחַז 1. Reg. 20. 21. וְיִצֵּא quæ duo exempla ex
 duplici ratione huic disputationi subjacent Esa. 53. 4. אֲכַן v. 5.
 אֵל cap. 54. 4. כִּן יִהְיֶה cap. 52. 15. כִּי עָצַר v. 8. כִּלְנוּ v. 6. וְהָיָה
 Ezech. 20. 7. וְשָׁכַתִּי v. 12. כִּי הָרִים v. 10. כִּי v. 5.
 קָרָא Joel. 3. 14. כִּי זָנַתָּה Hof. 2. 5. יָאֵת Hof. 1. 7. וְנָתַתִּי v. 5.
 וְיִקְרַב Mich. 1. 6. וְיִאֵל Oba. v. 2. הָיָה Amos 6. 4. הַשָּׁמַשׁ v. 4.
 עָלְכֶם Habac. 4. 4. נָמוּ v. 18. מְנוּרִיךְ Nah. 1. 17. כִּי הֶעֱלִיחֶךָ
 Zach. 10. 4. וְהִרְעַשְׁתִּי v. 10. חָג Hag. 2. 8. כִּי v. 4.
 וְזָרַח Malach. 3. 2. וְיָמוּ cap. 4. 2. וְזָרַח Dan. 2. 11. וְהָיָה
 Libris Chaldaicis V. T. quæ est in Ebraicis, in luculentum sanè te-
 stimonium ejusdem authoritatis librorum in sacra Scriptura Cal-
 daicorum Dan. 2. 38. מְכַנֵּי Ezra 8. 2. מְכַנֵּי Nehem. 6. 13. וְיָמְעַן
 1. Paralip. 9. 19. וְיָבֵר 2. Paral. 1. 17. וְיִעֲדֶךָ. Ecce exempla ex om-
 nibus scripturæ libris, ab uno spiritu una eademq; accentuatione
 conscriptis. Et in innumerabili fere copia suppetunt exempla hu-
 jus regulæ. Deprehendimus autem hic ea quandoq; facere unum
 incisum, quæ in priori disputatione faciebant duo, nihilominus
 tamen

tamen omnia sunt certa, perpetua, quoad ministrōs, duces, & Reges, & nobis ratio undequaq; perspecta, clara, & familiaris est. Si omnes Reges & duces cum suis aulicis ministris tam unanimiter convenirent ad quærendam gloriam veri DEI, quam hi Biblici Reges, Duces, & ministri ad constituendum sensum, urfa habitaret cum vacca, leo ederet stramen, & hodie in montibus Israël malæ bestia non adeo grassarentur.

6. Huic regulæ generali proximè inferebam speciales, idem hîc facio. Refero ergo primum ad hanc regulam Futurū conversivū, sequente alio conversivo, cum suis subjectis & prædicatis, Præteritum conversivum sequente alio conversivo, & utrobq; etiam simplex. Sic formaveram regulam in præced. disp. nec est quod reformem, nisi quod addam & ibi & hîc Futurum conversivum si immediatè tale sequatur constituere inc sum primum, ut ita duo illa concresecant in unum latente subjecto. Et cum thes. 6. ad hanc regulam reducerim variationem & reductionem temporis, idem hîc mihi faciendum censeo Levit. 13. 33. וְהָיָה לָךְ ubi in posteriori inciso Futurum primum reductionem notat. Sic 2. Sā. 19. 4 וְהָיָה עֹנֵן עֹנֵן Malach. 3. 3 וְשָׁבָה Refero etiam huc Imperativum sequente imperativo, nam præteritum conversivum etiam ejus naturam assumit. Reluctio ergo magnum quid & necessarium præ se fert, & extra instrumenta reductionis non est adhibenda, ut Malach. 1. 11 כִּי מִצֹּרֵחַ ex quo principio sequeretur Missam Pontificam tempore Malachia floruisse, si reductio ibidem, quod constanter ajo, locum habere nequit. Sed ad exempla totius thes. eos, Exod. 40. 9. וְרָקַחָה Levit. 12. 7. וְזָקְרִיבֵי Num. 20. 26 וְהַפֶּשֶׁט Gen. 2. 3. וְיִבְרָךְ Exod. 40. 19. וְיִפְרָשׁ v. 20. וְיִקַּח Num. 20. 1. וְיִבְאֵר Num. 21. 9. וְעָשָׂה Ruth. 2. 10. וְהָפֵךְ c. 3. 16 וְהָבִיאוּ 1. Chron. 10. 3. וְהִבְכֵּה Jud. 15. 5. וְיִבְעֵר 1. Sam. 17. 30. 1. Reg. 21. 27. וְיִהְיֶה 2. Reg. 25. 6. וְהִפְשֵׁף Num. 16. 32. וְהִפְחֵחַ Ruth. 1. 6. וְהָקַם c. 4. 13. וְיִקַּח Esth. 2. 12. וְיִוָּדַע v. 23. וְיִבְקֹשׁ 1. Judic. 1. 19. וְיִהְיֶה v. 25. וְיִרְאֵם 2. Sam. 3. 15. וְיִשְׁרָח Jer. 19. &c. Satis, ut opinor, multa sunt exempla ad probandam thesin nostram, nisi chartæ parcerem, adderem vel ducenta.

7. Thes. 7. prioris Disput. dixi, suo etiam modo ad hanc regulam

lam referri concrefcentia, & illud idem est etiam cum ducibus superioribus. Kohel. 1. 6. הולך 2. Sam. 16. 6. לאהבה v. 7. יעתה Efa. 33. 2. נבוה Amos 6. 4. השכבום v. 6. השחום Obad. 1. 11. כיום Mich. 6. 12. אשר Habac. 1. 5. ראו Ezra 4. 6. זכמלכות Paral. 9. 8. ויבניה Efa. 2. 21. Jer. 25. 18. את ירושלם Reg 16. 27. ויהר דברי ex quo exemplo ultimo sensum regulæ demonstro ויהר דברי עשה וגבורתו אשר residuum factorum Omri est concrefcentis, die vbrigen Thaten Omri, hoc concrefcentis repetitur אשר וגבורתו אשר & heroica seu ingentia facta ab ipso expedita, die vbrigen Thaten Omri, die grosse Macht des Omri, sunt duo concrefcentia, cum posterius habeat Atnach, necessario prius haberi Zakephkaton.

Regula 2.

8. Secundam regulam constituebam de exordio elogii, vel dicti, nam hic etiam valere jam demonstro. Num. 20. 18 ויאמר אליו אדום Edom dicebat ad eum. Hic est exordium elogii, quod ducem superiorem pro ratione positus talis requirit semper, ubiq; & necessario, & infine Zakephkaton, quia dicti pars, vel ipsum dictum trahitur ad Atnach ויאמר יהוה Deut. 31. 16. ויאמר יהוה Judic. 15. 39 כי כה v. 9. 1. Reg. 22. 7. ויאמר יהושפט v. 16. ויאמר אליו Efa. 52. 3. כי כה v. 4. Jer. 21. 8. יאר Ezech. 25. 3. ויאמר v. 12. כה אמר v. 15. idem Hof. 1. 4. ויאמר Dan. 7. 2. ענה Genes. 50. 24. ויאמר Deut. 25. 16. ויהי Kohel. 2. 1. אמרת 1. Reg. 13. 7. וירבר v. 13. v. 27. Jer. 2. 9. ויאמר Et totam scripturam talibus & similibus abundare notius est, quam ut à me specialius indigetur. Hoc autem toti huic thesi adversari videtur, quod legimus. Ruth. 1. 11. 1. Sam. 1. 26. Jer. 2. 6. & 35. Verum nihil est, Nam exempla illa pertinent ad regulam primam, vel si sub hac regula omnino contineri ea velis, pro determinantibus exordium elogii habebis, ut Eccles. 2. 1. Dixi ego in corde meo. Adeum modum Ruth. 1. 11. sic resolvo: Et ut reverterentur dicebat Ruth, cur mecum ibitis? 1. Sam. 1. 26. Et jurato dicebat: Quam certo tu ipse vives, ita &c. locus Jer. 2. 6. pertinet ad regulam de subjecto ulterius determinato. Bre-

Brevibus; non semper אָמַר significat dicere, & consequenter non semper facit exordium elogii. Ex hoc principio facillimè omnia dubia solventur, præsertim si totum Malachiam conferamus.

Regula 3.

9. Tertia regula prioris disputationis erat de Verbo respiciente Accusativum seu terminum legitimatum, eam & hinc locum habere assevero, ubi hoc notè, in incisis hisce circumstantias optima ratione includi, cum inseruntur rebus, & non extra eas à Spiritu S. proponuntur. Genes. 2. 7. וַיִּבְרָא v. 9. וַיִּצְמַח v. 24. על כן Deuter. 30. 7. וְנָתַן v. 15. רָאָה Cap. 31. 27. וְכִי אָנֹכִי 1. Sam. 17. 11. וַיִּשְׁמַע Hof. 1. 3. וַיִּרְאֶה ubi duplex futurum, ut in prima regula assevebam, unum cum latente subjecto constituit. Malach. 4. 5. הִנֵּה Gen. 50. 11. וַיִּרְאֶה Esa. 36. 8. וַעֲתָה Jer. 7. 5. כִּי אָמַר Jer. 13. 20. וַיִּשְׂאֵי Reg. 18. 4. וַיִּרְאֶה & alia loca quam plurima, quod ipse lector in hoc sensu facillè harrari poterit.

Quam multa autem huic regulæ subiaceant, docet disputatio prior, repetenda sunt illa, & in ducibus superioribus res tota etiam erit verificanda. 1. Mediantes particulas huc reduco Genes. 2. 16. וַיִּצְוֶה 1. Sam. 17. 53. וַיִּשְׁוֹבֶה quasi diceret: & suspendebant seu finiebant persecutionem, seu insecutionem hostilem 1. Reg. 20. 7. וַיִּקְרָא Jer. 7. 8. הִנֵּה Jon. 4. 11. וַיִּאֲנֶה 2. Terminum. 1. Chron. 11. 15. וַיִּרְדּוּ Exod. 1. 15. וַיִּאֲמַר 2. Sam. 3. 15. וַיִּשְׁלַח 2. Reg. 14. 8. אֲזַיְשֶׁלְּחָה &c. 3. Ad esse Genes. 2. 10. וַיִּבְרָא Num. 21. 4. וַיִּסְעוּ Esth. 1. 17. וַיִּצְוֶה Jer. 19. 8. וַיִּשְׁמַע Obad. v. 14. וַיִּאֲלֶה v. 21. וַעֲלֶה Hag. 1. 4. וַיִּרְאֶה Jud. 2. 21. גַּם אָנֹכִי v. 23. וַיִּוְנַח 1. Sam. 1. 3. וַעֲלֶה v. 12. וַיִּרְאֶה Jer. 2. 7. וַיִּאֲבִיֶה Huic ad esse æquipollet 1, in eadem significatione & positu accentuum Malach. 3. 1. וַיִּשְׁלַח מַלְאָכָי Ecce ego mitto angelum meum. וַיִּפְנֶה דַרְדָּר לְפָנַי ad purgandam viam coram me. Cuiusos forsan diceretur, qui quærat, cur non ita dixerit SS. לְפָנַי Verum ut ut sit, ratio est in promptu, at non est huius loci. Absoluto autem scrutinio accentuum, ut causa sine qua non explicationis accuratissimæ scripturæ S. quod spero circa festum Pentecostes futurum, textus cum textibus, positus cum posito, DEO volente conferam, & tunc talium rerum ex irrefutabilibus principiis ex professo dabo rationes, & ex iis fluentem sensus diversitatem. Sic Vau sumitur etiam Jon. 1. 11. וַיִּשְׁתַּק הַיָּם מֵעַל גַּבּוֹ ad

ad quiescendum, seu, ut quiescat mare. Sic Amos 6. 11. **והכה** &c. **כי**
 &c. 4. Quod & quia esse. Idq; vel explicitè, vel implicitè, vel
 æquipollenter. **ישוד** 1. Reg. 21. 15. **ויהי כשמוע** Esa. 52. 5. **ועתה** Jer.
 18. 20. **והיה** c. 21. 2. **והיה** Joel. 3. 18. **והיה** Genes. 49. 4. **והיה**
 c. 50. 3. **והיה** Jer. 4. 20. **שכר** c. 14. 4. **בעבור** Jon. 3. 10. **והיה**
 &c. item Cantic. 1. 3. **לריוח שמניך טובים שמן תורק שמך**
כי ubi ante **שמן** in sensu subintelligitur **כי** Dicitur enim, ut odor
 unguentum pretiosum, ratio, nam nomen tuum, quod osculo tuo
 ori & cordi meo semper infixum manet, est tale unguentum, &
 quidem quod effunditur, tam ob intendentiam suavitatis, quam
 communicationem bonitatis 2 Reg. 24. 4. **Dann er hatte Jerusa-**
lem mie unschuldigen Blute gleichsam gar ersäuffet. Amos 5. 12.
כי ידעתי ex quo versu multi possent argumentari, Adjectivum in
 concursu sui substantivi posse præcedere, nisi **כי** subintelligamus,
Ego novi, quod multe sint prævaricationes vestre, & quod grandia sint
peccata vestra Genes. 50. 21. **ועתה** &c. **אנכי** &c. ubi ante **אנכי** in
 sensu repetendum est **כי** Nam ego sustentabo eos. Jerem. 2. 30.
כי מוכר pro **כי מוכר** **אנכי** sequitur **אשר** **אנכי** **אשר** **אנכי**
אשר an ewern Kindern sind verlohren/Ratio, Denn sie wollen
 sich nicht ziehen lassen/die Propheten aber/die euch solten lehren/die
 habt ihr Allen beyzeiten an die seiten gebracht. Equipollenter fieri
 hoc dico, quando pro **כי** alia particula æquivalens adhibetur, ut in
 exemplis modò datis liquet, ut Dan. 1. 8. **וישם דניאל על לבי**
אשר לא יתגאור. Sic est Caldaicum **כי** quod in priori dispu-
 tatione demonstravi. Et cum inuper etiam subsequens **אשר** ad
 hanc regulam reduxerim, & huc reduco, præsertim cum etiam
 communem terminum & finem inducat, in quò sanè magnam
 convenientiam habet cum accusativo, qui est rei terminus, & qua-
 si finis, ut ex exemplis colligimus. Deut. 30. 2. **אשר** &c. **אשר**
 &c. quod exemplum referri posset & ad regulam circumstantia-
 rum, & ad regulam subjecti ulterius determinandi. Convenien-
 tius autem Jos. 11. 9. **ויעש להם יהושוע** &c. **Et fecit ipse**
Josua, illud quod infferat, vel ita ut dixerat Deus, nam tota regula cir-
 cumstantiarum, huic, & regulæ de subjecto determinato famulatur
 Deut. 15. 6. **והיה כי יהיה** Jer. 27. 12. **ואל צרקה** 1. Sam. 17. 27.
וואמר. Ex quibus patet **אשר** & **כי** commodius reduci ad circumstan-
 tias

B

tias & subjectum determinatum, huic autem loco inferere placuit ob continuandam methodum, semel ceptam.

10. Sicut autem accusativus nobis fecit incisum secundum, ita etiã inverso ordine facere solet incisum primum. Quod ipsum tantum adest, ut careat certa quadam ratione, ut potius dicere queamus. *Nisi accusativus ille occupasset incisum primum, oratio fuisset incongrua.* v. g. Esa. 8. 13. **אֵתְּ מִן־בְּרִיתֵנוּ** ubi terminus communis facit initium versus. Sic c. 9. 7. **וְרַבְרָבִים** in quorum exemplorum priori, terminus præpositus inducit oppositionem, quod & B. Lutherus observavit. *Sondern heyliger den Herren Zebaoth.* Sed hæc me obiter inferere testatur incisum primum, ob infalibiles rationes Zakephkaton non habens, ut demonstrarem tantum positum, aliã ut dixi, accusativus & Zakephkaton optima ratione facit incisum primum, ex quo liquet & Dativum posse facere incisum primum, etiam inverso ordine pro ratione positi us refertur ad incisum secundum. Ille autem solet observari modus, ut vel purus Accusativus, vel impurus sic & Dativus constitutus ita, locura suam occupent. Exempl. puri Accusativi Deut. 15. 19. Omne primogenitum quod nascitur ex grege majori & minori, modo sit masculus, purus Accusativus. Exempl. puri Dativi. 1. Reg. 21. 23. **וְגַם לֵאמֹר** Et Isabelli & c. purum dico, quia non continet in se respectivè Dativum, nec respectivè accusativum, vel alium casum termini diversi. Exempl. Exo. 39. 17. **וְאֵת שֵׁטֶר** Esth. 1. 15. **כִּדְרָתָא** Nam **בְּמַלְכָּה** hic est, responderet Dativo vel Accusativo, video enim utrumq; terminum constituere communem 1. Sam. 17. 18, **וְאֵת** Kohel. 2. 26. **כִּי לֵאמֹר** Exod. 40. 13. **וְהָיָה בְּשֵׁטֶר** in quo loco codex Venerianus enorme tenet vitium. Joh. 11. 14. **וְכִלְשָׁרָף**. Reg. 21. 24, **וְהָיָה** 2. Reg. 25. 7 **וְאֵת** Joel. 3. 11 **וְכִלְשָׁרָף** Jud. 21. **וְאֵת דְּרִיבִים** 1. Reg. 19. 17. & c. Nec est quod hic repetam verbo includi sæpe subjectum, nam & hoc est notissimum aliã, ipsa dicitur ratio. Antequam hinc discedam significo B. Lutherum Esa. 30. 20 regulam nostram tertiam generalem observasse, & spurium Accusativum notasse: *Vnd der Herr & c. wird euch in Trübsal Brodt/vnd in ängsten Wasser geben.* Nam si juxta versionem Tremellii; explicasset, *Brodt des Trübsals/ Et, Wasser der angst/oder Angstwasser* **וְכִלְשָׁרָף** in textu procul omni dubio debuisset habere Zakephkaton. Extra hæc etiam illegitima nativitas proditur

ditur ex כִּי pro הֵן vel כִּי־וְ/ ad confusionem enim formarum, non fugiat interpretes, nisi ab extrema urgeatur necessitate, & tunc meditentur rationes.

11. Antequam ad regulam IV. progrediar dico: In scriptura sacra subjectum determinatum & determinans subjacere nostræ disputationi, Cum enim determinans habet Atnach, determinatum habet Zakephkaton. Huic regulæ solet inservire אֲשֶׁר & הֵן relativum pro ratione positus & sensus. Gen. 2. 14. וַיְהִי וַיִּשֶׁם Num. 21. 15. וַאֲשֶׁר Cant. 2. 15. אֲחֻזַּי Ruth. 2. 5. וַיֹּאמֶר Thren. 4. 2. בְּנֵי 1. Chron. 11. 10. וְאֵלֶּה Ececl. 1. 14. רֵאיוֹתוֹ Jos. 12. 2. וְסִיחֹן 1. Sam. 17. 4. וַיִּצֵא 2. Sam. 20. 11. וַיֹּאִשׁ / ubi incidit quod supra ad accusativum notari debuisset, etiam ablativum per particulas certas posse accusativam scire Jer. 19. 2. וַיִּצְאָה Jer. 20. 1. וַיִּשְׁמַע Haba. 1. 6. כִּי הִנְנִי Dan. 7. 17. ubi Caldaicum וְיִּנְרִי norat determinans Nehem. 1. 8. וְזָכַר 1. Chron. 19. 2. וְיִשְׁכְּבוּ וְיִשְׁכְּבוּ 2. Paral. 1. 6. וַיַּעַל Exod. 1. 1. וְשָׂנְאָתִי Jos. 8. 26. וַיְהוֹשׁוּעַ Reg. 13. 11. וְנָבִיא Jer. 2. 6. וְיָא, ejus primum incisum æquipollere potest juxta accentuationem huic phrasi Germanicæ, und haben nicht einmal an den Herrn gedacht/welcher &c. Vel ut Lutherus und dachten nie fein mal / wo ist der Herr. Nam si cum aliis vertam: Et non dixerunt, ubi est Dominus, certe causâ cado. Nam in eo positu juxta regulas superiores אמר debuisset habere Zakephkatou. v. 21. וַיֹּאמְרוּ 1. Sa. 26. 5. וְהָלָא Es. 38. 11. אָמַרְתִּי Jer. 24. 8. וְכִתְּאֵי Reg. 4. 19. וַיִּזְרַק Ezr. 7. 12. 1. Chron. 23. 3. וַיִּקְפְּרוּ ubi iterum occurrit ablativus Accusativam scens.

12. Huc refero eum sensum qui posteriori inciso præfigit וַהֲנֵה Genes. 1. v. ult. Levit. 12. 8. Levit. 13. 17. וְהָאֵר וְהָאֵר v. 36. Idem. Jerem. 4. 23. וְהָאֵר v. 24. Idem.

13. Reduco huc etiam subjecti adjacentia de quibus dico, quod secundum incisum constituent. Eccles. 1. 17. וְהָאֵר 2. Sam. 20. 7. וְהָאֵר Ezech. 25. 9. וְהָאֵר Hof. 2. 11. וְהָאֵר Gen. 50. 9. וְהָאֵר Levit. 1. 12. וְהָאֵר Num. 16. 2. וְהָאֵר Eccles. 1. 12. וְהָאֵר 2. Sam. 3. 29. וְהָאֵר Nehem. 2. 14. וְהָאֵר Deut. 31. 17. כִּי בָאָה Exod. 39. 33. וְהָאֵר Jer. 27. 7. וְהָאֵר. Regula VI.

14. Regula IV. prioris Disput. agebat de subjecto agente vel patiente, idem hic cum ducibus superioribus obrinere demonstrant

exempla. Præmittam autem Nomen subiectum accipiens nomen prædicatum Exod. 19. 13. והשור 1. Chron. 9. 9. והחיה Jos. 7. 4. ויעל c. 8. 25. ויהי Jer. 2. 3. קדש. His præmissis dico: Nominativus habet Zakephkaton, quando actio vel passio ejus habet Anach. Thien. 4. 5. והאכלים v. 20. רוחאפניו 1. Sam. 18. 16. וכי 2. Sam. 19. 10. ואכשלו v. 24. וספירבשרו v. 31. וברזל Dan. 7. 3. וארבע Jud. 2. 1. וגם כל 2 Sam. 3. 31. ויהי Jer. 17. 7. ויהיה Jer. 14. 5. כרגם 1. Reg. 14. 22. ורחבעם Dan. 2. 25. ארין Nehem. 5. 10. וגם אני Thren. 1. 1. כרעכה. Ex quibus liquet, Nomen etiam certis accidentibus affectum in hoc casu primum incisum occurrere.

15. E contra nominativus, qui jam dicebatur facere incisum primum, inverso ordine facit etiam incisum secundum, ita ut verbum locum nominis occupet. Levit. 13. 42. וכהיה בקרחת או בגבחת נגעל בן ארסום ubi נגע & c. nomen interitur inciso secundo, cum è contrà יהיה cum suis adjunctis primo includatur. Sic Amos 5. 2. נפלה Dan. 7. 18. ויקברון 1. Chron. 9. 3. וכורשולם in quo exemplo mediante particula apta nominativa fecit ablativus. Esa. 2. 1. הרבר Jerem. 2. 34. גם Huc referri posset Ruth. 3. 12. ועתה כי אמנם כראם גאר אנכי Cum certo sim vindex sanguinis.

16. Huc pertinet Vocativus pro ratione contextus faciens vel incisum primum, vel secundum, nam etiam si nõ videatur vocativo prædicatio attribui, fieri tamen id, ipsa docet ratio, quando vocativo aliquid iniungitur ut fiat. Cant. 1. 8. לא אלא Esa. 52. 9. מצרו Obad. 1. 7. זרון לבך ubi שוכני habet Paragoricum. Es hat dich die Hochmuth deines Hergens betrogen / O du die du wohnest in den Klüfften der hohen Felsen / Zephan. 2. 3. בקשו Esa. 66. 5. שמעו Ezech. 36. 4. ראו & c.

17. Non immeritò etiam regulæ huic generali subjicitur nomen, quod videtur contra naturam suam præponi, particula, vel huic homogeneo locum posteriorem sortiente. Levit. 13. 29. איש או אישה Vir aut mulier, cum, pro cum vir aut mulier Levit. 13. 38. איש או אישה pro כאיש Dan. 1. 17. והידרים ubi הולרים nominativi sortitur naturam, quod per להם secundi incisi determinatur ad Dativum.

28. Quinto

gar were vergangen. Religiosa etiam videtur illa expositio, quæ
mibi jam in idit. Expectans usq; ad mane sicut leo, verum res est
inversa, nam Deus ut leo me contrivit. Obit: עצמות; Gebelne/
Id est, Vermögen / und wodurch einer ist / was er ist / ut David dicit
הגדנה עצמות רכתי.

20. Tandem sicut in priori disputatione sextam regulam con-
stituebam de nominativo habente post se genitivum duplicatum,
vel eidem æquipollentem, eamq; hujus disputationis faciebam ex-
ordium, ita cum ducibus superioribus esto idem Canon finis. Ex-
empl. 2. Reg. 14. 23 בשנת 1. Reg. 16. 15. בשנת שבע עשרה שנה. Ex-
est nomen רפסח &c. est genitivus conf. 1. Reg. 15. 7. ובשנת sic
etiam v. 8. sic 1. Reg. 16. 1. & 10. 2. Reg. 13. 1.

21. Si fortè autem deficere viderentur regulæ supplebuntur ex
Disputatione priori. Nam quæcunq; vera sunt ratione sensus
communis in Ducibus inferioribus, qui ut supra dictum est, acces-
serunt ob augmentum & rationem syllabarum vocis ad inferiores
ineptæ, ad superiores autem aptissimæ. Ex quo confectarium est si
forsan in hac disputatione occurrant regulæ, quarum vestigia in
priori non compareant, etiam eas eum ducibus inferioribus veni-
re potuisse, si supra dicta ratio admisisset, etiamsi in tota scriptura
sacra exemplum non occurreret. Regulæ enim hæc ita debent esse
comparatæ, ut in scriptura ex qua desumptæ sunt, fundentur, at
ita, ut si idem sensus etiamsi materialiter in codice non legatur, si
accentuandus proponatur, ex vocum natura possit accentuari du-
cibus inferioribus, qui hic venit superioribus insignitus. Et sic luce
meridiana clarius eyadit, quod firma & perpetua ratio sit in ac-
centuatione Biblica, quæ ante hæc tempora mortua & sepulta,
jam resurrexit in inelyta Academia Rostochiensis. Et vider Lector
sex regulis illis potuisse primam viam in hoc scrutinio absolvi,
nam duces superiores non tam rem variant, quàm multiplicant.
Et incredibile est, quantum commodum ex his regulis proveniat,
cum iis etiam hinc inde in reliquis viis scrutiniū uti possim, & certè
certam hi prodromi pollicentur victoriam contra obscuritatem
& ambiguitatem scripturæ S. Hoc autem non sine causa mo-
vere posse videtur dubitantem, quod multa loca dentur, quibus con-

de Atnach, unde etiam in tota Scriptura Sacra ne unusquisque
versus invenitur in quo non mediante tiphcha occurrat Za-
kephkaton ante Atnach. Et quamvis codices quidam, ut v. g.
Venetianus novus c. 32. Deut. Tiphcha illud vel omittat, vel Za-
kephkaton, contra naturam ponat, nihil tamen efficiunt, vitiosis-
sima enim sunt omnia, & ex codicibus vetustissimis & regulis
infallibilibus, semper veris, & universalibus
corrigenenda & reformanda.

18. Quinta regula exhibebat circumstantias, veris
 etiam cum ducibus superioribus ob incrementum pro
 & vocum. Et comprehendit hæc regula 1. *Coram & ju*
40.5. ונתתה & c. לפני & c. v. 11. וחסר כח v. 22. ורתן v.
Esth. 1. 21. גיוטב Chron. 1. 13. Num. 6. 19. ויקהל 1.
1. vel. 2. incisi. Exod. 40. 36. ובהעלות Levit. 12. 4. שים
13. 7. ואתם פשה. Levit. 13. 11. צרעת v. 28. ואת Ruth. 7. 23.
3. 8. ויהי Judic. 16. 4. ויהי 1. Reg. 22. 36. ויעבר Jerem. 19. 6
20. 3. ויהי Ezech. 26. 18. עתה Esth. 2. 16. ותרקה 3. Locu
ex. Num. 21. 33. ויפנו Ruth. 2. 3. ותרך 1. Chron. 10. 10.
Chron. 11. 8. ויבן 2. Sam. 19. 9. ויהי Jerem. 19. 14. וכן
וניתתי Judic. 2. 10. 4. Modum. Jerem. 21. 5. וחסתי
 & על Exod. 39. 26. פעם Exod. 40. 7. ונתה v. 30. ושם

17. potest quidem ad tertiam regulam median-
 tularum totum hoc referri, nisi adhuc superesset alia sen-

19. Comparationem etiam aptissimè reduco ad reg-
 eumstantiarum ob communem suam & generalem ratio-
 aliàs sæpe sunt propositiones repetitæ & c. comparatio
 stituitur inter duo extrema, vel ut se adæquent, vel ut
 Ut se vincant exhibetur, Thren. 4. 6. ויגדל שדאל
 confertur cum הטאת סדומה ut vincat c. 4. 9. ויבום
 Nahum. 3. 16. Thren. 1. 1. 1. Sam. 1. 19. ורתן אלה
 cum כתבליעל / elegans dicendi genus. Ut se adæque-
 titur nobis, Cant. 2. 3. ubi תפוח & רור in uno tertio ac
 Esa. 52. 14. כאשר Jerem. 20. 16. יהיה Exod. 1. 12. Ubi n
 & Esa. 52. induci sensum. *Wo mehr / je mehr. 1. Reg. 7. 3*
 Thren. 1. 22. Esa. 30. 29. והשיר 38. 13. שויתי
 videatur in fonte laborare difficultate quadam, obiter
 eabo. Præsuppono autem duo extrema esse ארי leone
 fringentem DEUM. Hinc vi hujus regulæ ita resolvo te-
 eut leo ad crastinum diem expectantem, scilicet, confr
 Deus, & c. q. d. Gleich wie ein Löw dem Raube / welchen er
 gen hält / kein Knochlein ganz lästet / so were es mir auch
 wann ich noch herre länger solten auff Hülffe harren
 sequitur, Denn in einem Tag vnd Nacht hat er mich ge-
 gangen / das wann der Morgen noch herre solten hinzufor

B 3

